

שירים 1933-1938

ביקור אצל המשוררים המנוחים

כְּאֶשֶׁר בִּקֵּר בְּחֵלוֹם בְּבִקְתַת הַמְּשׁוֹרְרִים
הַמְּנֻדִים, שְׁהִיְתָה בְּקִרְבַת הַבִּקְתָּה
בָּה גָרִים הַמּוֹרִים הַמְּנֻדִים (מִשֵּׁם שָׁמַע
מִדּוֹן וְצַחֲוֹקִים), בָּא לְקָרְאֲתוֹ בְּכַנִּיסָה
אוֹבִידִיוֹס, וְאָמַר לוֹ בְּחֻצֵי קוֹל:
"מוֹטֵב לָךְ עֲדִין לֹא לְהִתְיַשֵּׁב. עֲדִין לֹא מִתָּה. מִי כָּאן יוֹדֵעַ
אִם לֹא תַחֲזוֹר בְּכָל זֹאת? וּבְלֵי שִׁישְׁתָּנָה מִשְׁהוּ אַחַר,
מִלְבָּדֶךָ". וְאוֹלָם, כְּשֶׁנִּחְמָה בְּעֵינָיו, פּוֹ-צ'וֹיֵי הַתְּקָרֵב וְאָמַר מִחֵיד: "אֵת הַחֲמָרָה
הַרוּיחַ לְעֻצְמוֹ כָּל מִי שְׁזָהָה אֶפְלוּ פַעַם אַחַת אִי-צָדֵק."
וַחֲבָרוּ טוֹיִפוֹ אָמַר בְּשִׁקְט: "אֵתָה מִבֵּין, הַגְּלוֹת
אֵינְנָה הַמְּקוֹם בּוֹ נִשְׁפָּחַת הִיְהִירוֹת". אֲבָל
בְּמִדָּה רַבָּה יוֹתֵר שֶׁל אֲרֻצִּיּוֹת הַצְּטָרֶף אֲלֵיהֶם וַיּוֹן הַמְּרַפֵּט וְשָׂאֵל: "כִּמָּה
דְּלִתוֹת יֵשׁ לְבֵית שְׁבוֹ אֵתָה גֵר?" וְדַנְטָה נִטְלוּ הַצָּדָה
וּבְעוֹדוֹ מוֹשֶׁךְ בְּשִׁרוֹלוֹ מִלְמַל: "הַחֲרוּזִים שְׁלֶךְ
שׁוֹרְצִים שְׁגִיאוֹת, חָבֵר, קַח בְּחֻשְׁבוֹן
כִּמָּה מִתְנַגְּדִים יֵשׁ לָךְ!" וּוּלְטֵר צָעַק לְעֵבְרִי:
"שְׁמַר עַל הַסּוֹ! אַחֲרַת יִרְעִיבוּ אוֹתְךָ!"
"וְתוֹסִיף קֶצֶת צַחֲוֹק!" צָעַק הַיְנָה. "זֶה לֹא עוֹזֵר"
נִזְף שְׁקֶסְפִיר, "כְּשֶׁגִּימָס בָּא
גַם אֲנִי לֹא הִרְשִׁיתִי יוֹתֵר לְכַתֵּב". – "כְּשֶׁהֶעֱנִין יִגִּיעַ לְמִשְׁפָּט
קַח לָךְ נָבֵל כְּסָנְגוֹר!" הַצִּיעַ אֹרִיפִידֵס
"כִּי הוּא מִכִּיר אֵת הַחֲרִים בְּרִשְׁתַּת הַחֲקִים". הַצַּחֲוִק נִמְשָׁךְ
וְאָז, מִן הַפְּנֵה הַחֲשׂוּכָה
עֲלָתָה קָרִיאָה: "תַּגִּיד, הֵם גַּם מִכִּירִים אֵת הַשִּׁירִים שְׁלֶךְ בְּעַל-פֶּה? וְאֵלָה

שִׁמְכִירִים
האם הם יִמְלִטוּ מִן הַנְּדוּי? – "אֵלֶּה הֵם
הַנְּשִׁכָּחִים", אָמַר דְּנִטָּה בְּלַחֵשׁ
לֹא רַק אֶת גּוֹפֶם, אֲלָא גַם אֶת יְצִירוֹתֵיהֶם הַשְּׁמִידוֹ."
הַצְּחוּק נִפְסַק. אִישׁ לֹא הֵעִז לְהִישִׁיר מִבֶּט. זֶה שְׁבֹא-לֹא-מִכְבָּר
הַחֲוִיר.

הרופא

אֶת הַחוֹלֶה הַזֶּה
אוֹיְבֵי הַשְּׁכִיבוּ לִי עַל הַשְּׁלֶחֶן.
הוא מְדַמֵּם מִשְׁבֻּעָה-עֶשֶׂר פְּצָעִים וּמְדַבֵּר מַחֵם.
אֵיךְ אֶאֱזֹר אֲמִץ לְחַבֵּשׁ אוֹתוֹ?
לְכַטַּח הַכָּה.
אֶסוּר שְׂיִהְיֶה לִי שׁוֹם עֲנִין אִתּוֹ.

מי מלמד את המורה?

אֲנִי מוֹרֶה
אֲבָל מִי מְלַמֵּד אוֹתִי?
אֵיךְ אֲדַע מֶה רוֹצִים שְׂיִלְמְדוּ אוֹתָם?
אֲנִי, מִתּוֹךְ רְצוֹן טוֹב, מוֹכֵן לְלַמֵּד הַכֹּל.
לְקַצְבִּים מְגִיעַ כְּבוֹד
אֲבָל הֲרִי לֹא לְכֹל הַקַּצְבִּים?
לְמִי לְמַשֵּׁל לֹא? אוֹלִי
אֲנִי כְּבָר אֶבוֹד: אֲנִי
קָרָאתִי לְפִי־הָרֵר רַק קְדוּשׁ.
אֲנִי עוֹשֶׂה הַכֹּל, אֲבָל
אֲנִי בֵּן אָדָם וְיִכַּל לְטַעוֹת.

הנידון למוות

הנה בא מישהו, סור מדרכו
 הוא חשוד
 שראה פשע מתבצע.
 הוא הגיע מן הפנה וראה
 את השחיטה שלהם. עכשו
 הוא אבוד.

מוכן שאף אחד לא יטה לו און
 זה מסכן מדי. הוא עצמו
 כמוכן אינו פונה לאף אחד, אבל ילדיו בארוחת הצהרים
 מקשיבים לכל מלה
 ומדווחים עליה לשלטונות.

הוא עדין מתרוצץ
 משום שטרם הסכימו על השחד
 וזקוקים לו, כדי לאיים זה על זה.

הקיסר הרומאי נירון

על הקיסר הרומאי נירון, מי שגם
 רצה להחשב לאמן גדול, ספר
 כי בראש מגדל, אל מול רומא, שהבערה בפקדתו
 פרט על גבל. בהזדמנות דומה
 שלף הפיהרר אל מול בית קומות
 עפרון וציר
 תרשים רב תנופה
 של מבנה מפאר. כך, באפי אמנותם
 נבדלים השנים.

למותו של לוחם שלום

לזכר קרל פון אוסייצקי

זֶה שְׁלֵא הִסְגִּיר אֶת עֲצָמוֹ
הִכָּה לְבָסוֹף
זֶה שֶׁהִכָּה לְבָסוֹף
לֹא הִסְגִּיר אֶת עֲצָמוֹ.

פִּיּוֹ שֶׁל הַמִּתְרִיעַ
נִסְתָּם בְּעֵפֶר.
הִהֲרַפְתָּקָה הַמְדַמְמֶת
מִתְחִילָה.
עַל קִבְרוֹ שֶׁל יְדִיד הַשְּׁלוֹם
רוֹקְעִים הַגְּדוֹדִים.

הֵאֵם לְשׂוּא הִיָּה מֵאֲבָקוֹ?

כְּאֲשֶׁר מִכָּה זֶה שְׁאִינוֹ נִלְחֵם לְבָדוֹ,
הָאוֹיֵב
עֲרִיז לֹא נִצַּח.

כתובת מצבה של גורקי

כָּאֵן נָח
שְׁלִיחֵם שֶׁל מְשֻׁכְּנוֹת הָעֲלִיבוֹת
מִי אֲשֶׁר תֵּאָר אֶת מְדַכְּאֵי הָעָם
אֶף נִלְחָם נִגְדָם
זֶה שֶׁהִתְחַנֵּךְ בְּאוֹנֵיכֵרְסִיטָאוֹת הַדְּרָכִים
שֶׁנּוֹלַד בְּצַד הַנְּמוֹךְ
שֶׁעֲזַר לְבַעַר אֶת שִׁיטַת הַגְּבוּהָ וְהַנְּמוֹךְ
מוֹרֵה הָעָם
זֶה אֲשֶׁר לָמַד מִן הָעָם.

חשיבות התעמולה

.1

יִתְכַן שְׁבֹאֲרֻצְנוֹ לֹא הַפֵּל הוֹלֵךְ, כְּמוֹ שְׁאֲמוֹר הָיָה לְלַכֵּת.
אֲבָל אִישׁ אֵינוֹ יָכֹל לְפַקֵּק בְּכֹךְ שֶׁהַתְּעִמּוּלָה טוֹבָה.
אֲפֹלוֹ הַגּוֹזְעִים בְּרָעַב חִיבִים לְהוֹדוֹת
שֶׁשֶׁר הַתְּזוּנָה מֵיֵטִיב לְדַבֵּר.

.2

כְּשֶׁהִמְשָׁטַר הַתִּיר, יוֹם אֶחָד,
אֶת דָּמָם שֶׁל אֶלֶף אַנְשִׁים, לֹא
חִקְרָה וּלְאֵל מִשְׁפָּט
שֶׁבַח שֶׁר הַתְּעִמּוּלָה אֶת סִבְלָנוֹתוֹ הָאֵינְסוּפִית שֶׁל הַפִּיֶהֶרֶר
עַל שֶׁהִמְתִּין עִם הַטֵּבַח זְמַן רַב כֹּל כֹּךְ
וְהִרְעִיף עַל פּוֹשְׁעִים טוֹבוֹת הַנְּאָה וּמִשְׁרוֹת מְכַבְּדוֹת
בְּנֵאוֹם עַד-כְּדֵי-כֹךְ רְהוּט,
שֶׁלֹא רַק קְרוֹבֵיהֶם שֶׁל הַקְּרִבְנוֹת
אֲלֵא גַם רוֹצְחֵיהֶם, מְרַרו אוֹתוֹ יוֹם בְּכִי.

.3

וּכְשֶׁבִּיּוֹם אַחַר עֲלֵתָה סְפִינַת הָאֲוִיר הַגְּדוּלָה שֶׁל הַרִיךְ
בְּלִהְבּוֹת, כִּי מִלְאוּ אוֹתָהּ בְּגֹז דְּלִיק
כְּדֵי לְחַסֵּךְ בְּגֹז הַלֵּא-דְּלִיק לְצַרְכֵי מִלְחָמָה
וְשֶׁר הָאֲוִירִיָּה הִצְהִיר, נִכַח אַרְוֹנוֹת הַנְּסָפִים,
כִּי בְשׁוֹם פָּנִים לֹא יִפֹּל בְּרוּחוֹ
הַרִיעַ הַקֶּהֶל בְּתִשׁוּאוֹת. אֲפֹלוֹ מִתּוֹךְ הָאֲרֹנוֹת
אוֹמְרִים שֶׁנִּשְׁמָעוּ מְחִיאוֹת כְּפִים.

.4

וּכְמָה מְשֻׁלְּמַת הַתְּעִמּוּלָה
לְזָבֵל וְלִסְפָּר שֶׁל הַפִּיֶהֶרֶר!
מְאֲלָצִים כָּל אָדָם לְקִרְא אֶת סִפְרוֹ שֶׁל הַפִּיֶהֶרֶר עַד הַסּוֹף
אֵיפֹה שֶׁלֹא יִהְיֶה.

כדי לקדם את אסוף הזבל הוכיח עצמו גרינג האדיר
 כזבלן הגדול ביותר בכל הזמנים
 וכדי לאכסן את הזבל בלב בירת הריך
 בנה ארמון
 שהוא עצמו גדול כמו עיר שלמה.

.5

תועמלן טוב
 הופך ערמת זבל לאתר טיולים.
 כשאין שמן הוא מוכיח
 שמתנים צרות הולמות כל איש.
 אלפים, השומעים אותו מן הכבישים המהירים,
 שמחים כאלו היו להם מכוניות.
 על קברי הרעבים והנופלים
 נוטעים שיחי דפנה. אבל הוא דבר על השלום
 עוד הרבה קדם, כשהתותחים עברו בסך.

.6

רק בזכות תעמולה מעלה הצליחו
 לשכנע מיליונים
 שהקמת הורמאכט היא מפעל למען השלום.
 כל טנק חדש הוא יונת שלום
 וכל גודד נוסף הוא הוכחה
 לאהבת השלום.

.7

מוכן: גם אם נאומים מאפשרים הרבה
 הם לא מאפשרים הכל. אחרים
 כבר שמענו אומרים: חבל
 שהמלה בשר כשלעצמה לא משביעה, וחבל
 שהמלה חליפה מחממת כל כך מעט.
 כששר התכנון ישא נאום בשבח
 רשת הקורים האצילית

מוטב שלא ירד גשם, אחרת
יעמדו שם מאזינו בכתנתיהם.

.8

ועוד משהו למחשבה
בענין תכליתה של התעמולה: ככל שיש בארצנו יותר תעמולה
כך יש לנו פחות מן השאר.

ניחומים מן הקנצלר

אחרי מכות גורל קשות
מעורר הקנצלר, באמצעות נאום גדול
את חסידיו שוב להזדקף.
כלומר, גם הקוצר
אוהב את השבולים הזקופות.

היהודי, אסון לעם

כפי שרמקולי המשטר מודיעים
כל האסונות בארצנו הם באשמת היהודים.
העולות ההולכות ומתרבות
יכולות, שהרי ההנהגה חכמה מאוד,
כפי שבדרך כלל היא מדגישה,
לבוא רק מן היהודים, שמספרם הולך וקטן.
רק היהודים אשמים שהרעב מושל בעם
אף על פי שבעלי הקרקעות הגדולים הורגים את עצמם בעבודה בשדות
ואף על פי שהבוסים של חבל הרוהר אוכלים רק את פרוי הלחם שנושרים
משלחנות הפועלים.
ורק היהודי יכל להיות אשם בכך
שללחם חסרה חטה,
הצבא, בשביל שטחי אמונים וקסרקטינים,
הפקיע כל כך הרבה קרקע, עד
שהקפה דומה לפרובינציה שלמה. ומשום

שְׁהִיְהוּדֵי הוּא אֶסוֹן בְּשִׁבִיל הָעַם
 אֵין זֶה קִשָּׁה לְזִהוּת יְהוּדֵי. לְשֵׁם כֶּךָ
 אֵין צָרָךְ בְּתַעֲוֹדַת לִיָּדָה וְלֹא בְּסִימְנֵי זֵהוּי חִיצוֹנִיִּים -
 הָרִי כָּל אֱלֹה עֲשׂוּיִים לְהִטְעוֹת, צָרִיךְ רַק לְשָׂאֵל:
 הָאֵם הָאִישׁ הַזֶּה, אוֹ הַהוּא, הֲנוֹ אֶסוֹן בְּשִׁבִילֵנוּ? כִּי־אֲז
 הוּא יְהוּדֵי. אֶסוֹן מְזֻהִים
 לֹא עַל פִּי הָאֶף, אֱלֹא עַל פִּי
 הַנִּזְק שֶׁהוּא גּוֹרֵם. לֹא הָאֶפִּים
 הֵם הָאֶסוֹן, אֱלֹא הַמַּעֲשִׂים. הֵן לֹא צָרִיךְ
 אֶף מִיָּחָד, כְּדֵי
 שְׁאֲפֹשֶׁר יִהְיֶה לְשַׁדֵּד אֶת הָעַם, צָרִיךְ רַק
 לְהִשְׁתַּיֵּךְ לְמִשְׁטֵר! כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ
 שֶׁהַמִּשְׁטֵר הוּא אֶסוֹן לְעַם, וְאֵם אֲמַנָּם
 כָּל הָאֶסוֹנוֹת בְּאִים מִהִיְהוּדִים, חֵיב הַמִּשְׁטֵר לְכוּא מִן הִיְהוּדִים. הָרִי זֶה בְּרוּר!

הממשלה כאמן

עַל בְּנֵית אַרְמוֹנוֹת וְאַצְטֵרִיּוֹנִים
 מוֹצִיאִים כֶּסֶף רָב. בְּכֶךָ דוֹמָה
 הַמַּמְשָׁלָה לְאֲמֵן צָעִיר, שְׂאִינוֹ
 פּוֹחֵד מִן הָרָעֵב, כְּשֶׁמְדַבֵּר
 בְּעִשְׂיָה לְמַעַן פְּרִסוּם שְׁמוֹ. אַגַּב
 הָרָעֵב, שְׂמַמְנוֹ אֵין הַמַּמְשָׁלָה פּוֹחֵדַת
 הוּא רָעֵב שֶׁל אַחֲרִים. כְּלוּמַר
 שֶׁל הָעַם.

2

כְּמוֹ הָאֲמֵן
 שׁוֹלֵטַת הַמַּמְשָׁלָה בְּכֹל מִינֵי כַחוֹת עַל־טִבְעִיִּים
 מִבְּלִי שְׂמִישָׁהוּ אוֹמֵר לָהּ מִשָּׁהוּ.
 הִיא יוֹדַעַת הַכֹּל. מַה שֶׁהִיא יוֹדַעַת
 הִיא לֹא לְמַדָּה. הִיא
 לֹא לְמַדָּה שׁוּם דְּבָר. הַשְּׂכַלְתָּהּ

דְּלָה לְמַדִּי, וּבְכֹל זֹאת בְּדֶרֶךְ פְּלֵא
 הִיא מְסֻגֶּלֶת לְהִתְעַרֵּב בְּכֹל שִׁיחָה, לְקַבֵּעַ הַכֹּל
 גַּם אֶת מָה שֶׁהִיא לֹא מְבִינָה.

3

אָמֵן יְכַל לְהִיּוֹת יְדוּעַ כְּטַפֵּשׁ וּבְכֹל זֹאת
 לְהִיּוֹת אָמֵן גְּדוֹל. גַּם בְּכֶךְ
 דוֹמָה הַמְּשַׁלָּה לְאָמֵן. כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים עַל רִמְבְּרִינְדֵּט
 כִּי לֹא הָיָה מְצִיר אַחֲרָת, אֵלּוּ נוֹלַד בְּלִי יָדַיִם, כֶּךָ אֶפְשָׁר
 גַּם לִזְמַר עַל הַמְּשַׁלָּה, אֵלּוּ
 נוֹלְדָה בְּלִי רֹאשׁ, לֹא הִיְתָה מוֹשְׁלֵת אַחֲרָת.

4

מְדַהִימָה אֶצֶל הָאָמֵן
 יְכַלֵּת הַהֲמַצָּאָה. כְּשֶׁמְאֲזִינִים לְמַמְשָׁלָה
 בְּתֵאוּרִיָּה אֶת הַמַּצָּב, אוֹמְרִים
 אֵיךְ שֶׁהִיא מְמַצִּיאָה! כְּלַפִּי הַכְּלֻפָּה
 יֵשׁ לְאָמֵן רַק בּוֹז, מִמֶּשׁ כֶּךָ גַּם
 מִתִּיחֶסֶת הַמְּשַׁלָּה, כִּידוּעַ, לְכַלְכְּלָה. מוֹבָן
 שֶׁיֵּשׁ לָהּ כְּמָה תוֹמְכִים עֲשִׂירִים. וְכִמוֹ כֹּל אָמֵן
 מְזָה הִיא חִיָּה, שֶׁהִיא
 שׁוֹאֲבַת כֶּסֶף.

הרהורים על אורך הגלות

.1

אֶל תִּתְקַע מְסֻמֵּר בְּקִיר
 זֶרֶק אֶת הַמְּעִיל עַל הַכֶּסֶא.
 מִדוּעַ לְהַצְטִיד לְאַרְבָּעָה יָמִים
 הָרִי אֶתָּה חוֹזֵר.

הִנֵּחַ אֶת הָעֵץ הַקָּטָן בְּלִי מַיִם.
 לָמָּה לְטַעַת עוֹד עֵץ?

לפני שיגיע לגבה מדרגה
תלך לך מכאן שמח.

משך את הכובע על פניך כשאנשים חולפים!
למה לדפדף בספר דקדוק זר?
הידיעה הקוראת לך הבייתה
כתובה בשפה מכרת.

כמו שהסיד מתקלף מן הקיר
(אל תעשה שום דבר נגד זה!)
גדר האלימות תרקב
זו שהוקמה לאורך הגבול
נגד הצדק.

2.

ראה את המסמר בקיר, זה שאתה תקעתי:
מתי, אתה חושב, תחזור?
אתה רוצה לדעת על מה אתה חושב בתוך-תוכך?

יום אחר יום
אתה עובד על השחרור
בלשכך בחדר אתה כותב.
אתה רוצה לדעת מה אתה חושב על עבודתך?
הסתכל על עץ הערמונים הקטן בפנת החצר
אליו גררת את הקנקן המלא מים!

מקום מפלט

משוט מנח על הגג. רוח בינונית
לא תפזר את הקש.
בחצר, בשביל נדנדה לילדים,
תקעו מוטות.
הדאר מגיע פעמים

לְמָקוֹם בוּ הָיוּ מִתְקַבְּלִים בְּרָצוֹן מִכְתָּבִים.
בְּמוֹרֵד הַתְּעֵלָה שְׁטוֹת מַעְבוֹרוֹת.
לְבֵית יֵשׁ אַרְבַּע דְּלָתוֹת, כְּדֵי לְהַמְלִיט דְּרֶכֶן.

תְּקוּוֹת הָעוֹלָם

1.

הָאֵם הַדְּכוּי עֵתִיק כְּמוֹ הַטַּחֵב בְּאַגְמִים?
הַטַּחֵב בְּאַגְמִים הוּא בְּלִתִּי נִמְנָע.
אוּלַּי כֹּל מָה שְׁאַנִּי רוּאָה – טְבָעִי, וְאַנִּי חוּלָה
וְרוּצָה לְסַלֵּק אֶת מָה שְׁאַיִנוּ נִתֵּן לְסִלּוֹק?
קְרָאתִי שִׁירִים מְצֻרִים. שֶׁל אֲנָשִׁים, שֶׁבָּנוּ אֶת הַפִּירְמִידוֹת. הֵם הַתְּלוּנָנוּ עַל
הַנְּטֵל
וְשִׂאֲלוּ מִתִּי יַפְסֵק הַדְּכוּי. זֶה הִיָּה לְפָנַי אַרְבַּעַת־אַלְפִים שָׁנִים.
הַדְּכוּי הוּא, אִם כֵּן, כְּמוֹ הַטַּחֵב, וּבְלִתִּי נִמְנָע.

2.

כְּשִׁילֵד נִקְלָע אֶל מַתַּחַת לְגִלְגְּלֵי עֲגָלָה, מוֹשָׁכִים אוֹתוֹ לְמִדְרָכָה. לֹא טוֹב הַלֵּב
עוֹשֶׂה זֹאת, זֶה
שֶׁלִּכְבוֹדוֹ מְקִימִים אֲנִידְרֻטָה. כֹּל אַחַד הִיָּה מוֹשֵׁךְ אֶת הַיֵּלֶד הַרַחֵק מִן הָעֲגָלָה.
אַבֵּל כָּאֵן מְטֻלִים רַבִּים מַתַּחַת לְעֲגָלָה וְרַבִּים חוֹלְפִים עַל פְּנֵיהֶם
וְאִינֶם נוֹהֲגִים כֵּן.
הָאֵם זֶה מְשׁוּם שְׂרַבִּים כֹּל כֵּן סוֹבְלִים? הָאֵם כִּבֵּר אֵין לְעֹזֵר לָהֶם
מְשׁוּם שֶׁהֵם רַבִּים? עוֹזְרִים לָהֶם פְּחוֹת.
גַּם טוֹבִי־הַלֵּב עוֹבְרִים עַל פְּנֵיהֶם וְאַחַר כֵּן מְמַשִּׁיכִים לְהִיּוֹת טוֹבִים
כְּפִי שְׁהִיוּ, לְפָנַי שֶׁעָבְרוּ שָׁם.

3.

כְּכֹל שְׂרַבִּים יוֹתֵר הַסּוֹבְלִים, סִבְלָם נִרְאָה
טְבָעִי יוֹתֵר. מִי רוּצָה לְמַנְעַ בְּעַד הַדְּגִים בֵּינָם לְהַרְטֵב?
וְהַסּוֹבְלִים עֲצָמָם חוֹלְקִים קְשִׁיחוֹת זוֹ נִגְדַּע עֲצָמָם
מוֹנְעִים טוֹב לֵב מְעַצְמָם.
מִבְּעִית אֵיךְ אָדָם מְסַתְדֵר עִם הַקִּיָּם בְּקִלּוֹת רַבָּה כֹּל כֵּן. לֹא רַק עִם סִבְלָם שֶׁל

זרים, אלא גם
עם סבלו שלו.
כל אלה שחשבו על מצב העניינים הגרוע מסרבים לפנות אל
חמלתו של האחד עם האחרים.
אבל אי אפשר לותר על חמלת הנדבכאים לנדבכאים. זוהי תקנת העולם.

הקביים

שבע שנים לא הצלחתי להזיז רגלים
כשבאתי לרופא הממחה
הוא שאל: בשביל מה קבים?
ואמרתי: אני נכה.

הוא אמר: על כך אין מה לתהות
קדימה, נסה, עשה לי טובה!
מה שמשתק אותך הן הגרוטאות
לך, זחל, התקדם על ארבע!

כמו מפלצת, צחוקו גבר
כשאת קבי היפים בקש
על גבי אותם שבר
וצחק זרק אותם לאש.

ובכן, נרפאתי: אני הולך
הצחוק הביא לי מרפא.
רק לפעמים, למראה בולי עץ
ללכת אני שוב מתקשה..

על המזל

מי שרוצה להסתלק, צריך מזל.
בלי מזל
אף אחד לא מציל את עצמו מן הקור

מִן הָרָעֵב, וְאִף לֹא מִבְּנֵי אָדָם.

מִזֵּל הוּא עֲזָרָה.

הִיָּה לִי מִזֵּל רַב, לְכֵן
אֲנִי עֲדִין קָיָם.
אֲבָל בְּמִבְט לְעֵתִיד אֲנִי מִכִּיר בְּזוֹעָה
כַּמָּה מִזֵּל עוֹד נְחוּץ לִי.
מִזֵּל הוּא עֲזָרָה.

חֶזֶק הוּא מִי שֵׁישׁ לוֹ מִזֵּל.
לוֹחֵם טוֹב וּמְוָרָה חֶזֶק
הוּא בָר מִזֵּל.

מִזֵּל הוּא עֲזָרָה.

מגֵרמֵנִית לִיאֹרָה בִּינֵג־הִידִקֵר

אֲשֶׁר אֵינוֹ יוֹדֵעַ עֲזָרָה

אֵיךְ יִהְיֶה הַקּוֹל הַבָּא מִן הַפְתִּימִים
קוֹל צְדָקָה
אִם בְּחֻצְרוֹת שׁוֹכְבִים חֲסֵרֵי הַגָּג?

אֵיךְ לֹא יִהְיֶה רַמָּאי זֶה הַמְלַמֵּד לְרַעֲבִים
דְּבַר זוּלָת חֲסוֹל הָרָעֵב?

אֲשֶׁר אֵינוֹ נוֹתֵן לְרַעֲב לֶחֶם
הוּא הַרוֹצֵחַ בְּאֵלִימוֹת

אֲשֶׁר בְּסִרְהָ
מְקוֹם לְטוֹבָעִים לֹא הִיָּה לוֹ
לֹא הִיָּתָה לוֹ חֲמֵלָה

אֲשֶׁר אֵינוּ יוֹדְעַ עֲזָרָה
הוּא הַשּׁוֹתֵק.

בזמנים חשוכים

לֹא יִגִּידוּ: כֹּאֲשֶׁר רָעַד עֵץ הָאֲגוּז בְּרוּחַ
אֶלֶּא: כֹּאֲשֶׁר הִצְבֵּעַ דָּבָא אֶת הַפּוֹעֲלִים
לֹא יִגִּידוּ: כִּשְׁהִילֵד הַקְּפִיץ אֲבָן שְׁטוּחָה עַל פְּנֵי הַזֶּרֶם
אֶלֶּא: כִּשְׁהַתְּכַוֵּנֵנוּ לְמַלְחָמוֹת הַגְּדוֹלוֹת.
לֹא יִגִּידוּ: כִּשְׁהֶאֱשָׁה נִכְנְסָה לְחֶדֶר
אֶלֶּא: כִּשְׁהַמְעַצְמוֹת הַתְּלַכְדוּ נֶגֶד הַפּוֹעֲלִים.
אֲבָל לֹא יִגִּידוּ: הַזְּמַנִּים הָיוּ חֲשׂוּכִים
אֶלֶּא: מִדּוּעַ מְשׁוֹרְרֵיהֶם שְׁתָּקוּ?

זמן רע לליריקה

אֲנִי הֵרִי יוֹדֵעַ: רַק הַמְּאֹשֶׁר
אָהוּב. אֶת קוֹלוֹ
אוֹהֲבִים לְשִׁמוֹעַ. פָּנָיו יָפוֹת.

הָעֵץ הַמְּעוֹת בְּחֶצֶר
מְרֹאָה עַל אֲדָמָה רְעָה, אֲבָל
הָעוֹבְרִים-וְשֹׁכֵי לֹעֲגִים לְעוֹוֹתוֹ
וּבְצֶדֶק.

אֶת הַסִּירוֹת הַיְרָקוֹת וְהַמְּפָרְשִׁים הָעֲלִיזִים שֶׁל סוּנָדָס
אֵינְנִי רוֹאֶה. מִהַכֹּל
רַק אֶת רֶשֶׁתוֹת הַדִּיגִים הַקְּרוּעוֹת אֲנִי רוֹאֶה.
מִדּוּעַ אֲנִי מְדַבֵּר רַק עַל זֶה
שֶׁהַכְּפָרִית בֵּת הָאֲרָבָעִים הוֹלֶכֶת עָקוּם?
שְׂדֵי הַנְּעָרוֹת
חֲמִים כְּמוֹ קָדָם.

בְּשִׁירָה שְׁלִי חָרוּז
נִרְאָה לִי כְּמַעַט כְּמוֹ בְּזָבוּז.

מִתְקוּטָטוֹת בֵּי
הַהִתְרַגְּשׁוֹת מִפְּרִיחַת עֵץ תְּפוּחַ
וְהַבְּעָתָה מִנְּאוּמִיו שֶׁל הַצֶּבַע.
אֲבָל רַק הַשְּׂנִיָּה
גוֹרֶרֶת אוֹתִי אֶל שְׁלֶחַן הַכְּתִיבָה.

מגרמנית י.ל.

